

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ประจำสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประเทศไทย

เชมณัฐ ภูทองไชย*

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากในช่วงปี พ.ศ.2547 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก “สถาบัน” เป็น “มหาวิทยาลัย” ต่อมาก็ได้มีการจัดตั้งระบบประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น อันส่งผลอย่างมากต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งถูกผลักดันให้ทำวิจัยมากขึ้น เนื่องจากจำนวนงานวิจัยถูกนำมาเป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัยด้วย การศึกษาหลายชิ้นพบว่า ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยใหม่ของรัฐเหล่านี้ยังมีเป็นจำนวนน้อย ดังนั้น วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ สสำรวจปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเน้นสำรวจเฉพาะอาจารย์ในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงรัฐศาสตร์และการปกครองท้องถิ่น

ข้อมูลถูกเก็บในช่วงปลายปี พ.ศ.2556 จากกลุ่มตัวอย่าง 347 ท่าน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 32 แห่งโดยใช้แบบสอบถาม มีมาตรวัด 6 ระดับ จากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งจนถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยจากการทดสอบการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงผกผัน (CFA) พบว่า มีตัวแปรทำนายที่มีค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงที่ดี ค่า CR อยู่ระหว่าง .81 - .88 ค่า AVE อยู่ระหว่าง .58 - .79 ค่า Cronbach's alpha อยู่ระหว่าง .80 - .88 สถิติที่ใช้ในทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM)

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ ได้แก่ เงื่อนไขสนับสนุน ระดับการศึกษาของอาจารย์ การรับรู้ถึงความมีประโยชน์ การรับรู้ถึงความง่าย และอิทธิพลทางสังคม ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (TAM) ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT)

---

* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อีเมล: khem2513@yahoo.com

Factors Affecting Behavior in Conducting Research: Public Administration Lecturers in the Rajabhat Universities

Khemmanat Pookongchai*

Abstract

In 2004, the number of public universities increased notably due to the transformation of the Rajabhat Universities from “Institutes” to “Universities.” Consequently, quality assurance standards were established which has had a large impact on many Thai lecturers who are now required to focus more on conducting research because the number of research publications produced is regarded as one of the main criteria of a quality university. However, many studies are now revealing the small publication numbers of these new public universities. Thus, the purpose of this study is to investigate the factors that affect the behavior of the lecturers in the Thai Rajabhat University system to conduct research. This study focuses on the lecturers in the public administration domain, including political science and local government.

Data were collected at the end of 2013 from a sample of 347 participants at 32 institutions via a questionnaire survey which used a 6-level Likert scale, from strongly disagree to strongly agree. The survey with the constructs of predictors was tested and confirmed to contain a good sufficiency of reliability and validity. The CR values were ranged between .81 - .88. The AVE values ranged between .58 - .79. Moreover, the Cronbach’s alpha values ranged between .80 - .88. Structural Equation Modeling was used for hypothesis testing.

---

* Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Science, Udonthani Rajabhat University,
E-mail: khem2513@yahoo.com

In sum, the results of the hypothesis test showed that the factors that had statistically significant effects on the behavior of the public administration lecturers in the conducting of research were facilitating conditions, academic degree, usefulness and social influence, respectively.

Keywords: Factors affecting behavior in conducting research, public administration, Rajabhat University, technology acceptance model (TAM), unified theory of acceptance and use of technology (UTAUT)

บทนำ

เงื่อนไขในการเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก (world-class universities) นั้น ได้มีข้อกำหนดด้านปริมาณผลงานวิชาการ ซึ่งพบว่า มหาวิทยาลัยของไทยมีผลงานวิจัยค่อนข้างน้อยมาก (Intaganok et al., 2008; Sangnapaboworn, 2003; Sinlarat, 2004; Sinthunava, 2011; Sombatsompop et al., 2010; Svasti & Asavisanu, 2006) นอกจากนี้ ยังมีนักวิจัยหลายท่าน ได้ทำการสำรวจจำนวนงานวิจัยที่อาจารย์ผลิตได้ซึ่งพบว่า นอกจากจำนวนของงานวิจัยมีจำนวนค่อนข้างน้อยแล้ว ยังพบว่า ศักยภาพในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในภาพรวมยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก (Numprasertchai & Igel, 2005; Sangnapaboworn, 2003; Sinlarat, 2004; Svasti & Asavisanu, 2006) ตัวอย่างเช่น การสำรวจในช่วงปี พ.ศ.2542 - 2548 จาก 30 มหาวิทยาลัยพบว่า เฉพาะในปีท้ายสุดคือ พ.ศ.2548 มหาวิทยาลัยทั้ง 30 แห่ง ผลิตงานวิจัยได้ในช่วงระหว่าง 15 - 599 เล่ม ซึ่งตัวเลขดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า มีช่วงที่กว้างมากในมหาวิทยาลัย 30 แห่งนี้ โดยในจำนวนมหาวิทยาลัยที่ถูกสำรวจนี้ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 28 มหาวิทยาลัย และเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน 2 มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ตัวเลขที่พบยังได้แสดงให้เห็นอีกว่า เฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมดรวมกันตลอดช่วง 7 ปี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2542 - 2548 ผลิตได้เพียง 25 เล่มเท่านั้น (Svasti & Asavisanu, 2006) ซึ่งปัญหาการไม่สนใจทำวิจัยนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนอาจารย์ที่ได้รับตำแหน่งทางวิชาการด้วย จึงทำให้จำนวนอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีไม่มากนัก เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ทั้งหมด (Sangnapaboworn, 2003; Sinlarat, 2004) ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ.2554 ประเทศไทยมีอาจารย์มหาวิทยาลัยทั้งหมด 50,798 คน มีผู้มีตำแหน่งอาจารย์ร้อยละ 66 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ร้อยละ 22 ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ร้อยละ 11 และศาสตราจารย์ร้อยละ 1 นอกจากนี้ ยังพบว่า ถึงแม้ว่าอาจารย์ใน 9 มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทย ก็ยังมีผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการใด ๆ เลย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.71 - 58.66 (Matichon Online, 2011; Sangnapaboworn, 2003)

ถึงแม้ว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัย และพยายามให้การสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ แต่ก็ยังนับว่า งานวิจัยก็มีจำนวนที่น้อยมาก และได้ส่งผลต่อการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ (Sangnapaboworn, 2003) ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยของรัฐ (public university) จำนวน 79 แห่ง และมหาวิทยาลัยของเอกชน (private university) จำนวน 71 แห่ง (OHEC, 2013) ในจำนวนดังกล่าวนี้ มีมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยใหม่ 49 แห่ง คือมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง และมหาวิทยาลัยราชชมงคลอีก 9 แห่ง (Kirtikara, 2012; Savasti & Asavisanu, 2006) และถึงแม้ว่า ระบบการศึกษาของ

ไทยยังไม่ได้ทำการจัดลำดับของมหาวิทยาลัย (university ranking) แต่ก็ได้มีการพยายามในการจัดกลุ่มประเภทของมหาวิทยาลัย ได้แก่ Research university, Specialized university, Undergraduate-Based university หรือ Community university ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องตัดสินใจว่า ตนจะอยู่ในกลุ่มของมหาวิทยาลัยประเภทใด (Sombatsompop et al, 2010)

นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายประเด็นที่ถูกกล่าวถึง ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นแง่มุมด้านความแตกต่างของมหาวิทยาลัยไทย เช่น หากเปรียบเทียบกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐเดิมกับกลุ่มมหาวิทยาลัยใหม่ ยังพบว่า มีความไม่เท่าเทียมกันในหลายประการ เช่น มหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐเดิมจะเน้นการทำวิจัยมานานกว่ามหาวิทยาลัยใหม่ (Sangnapabowarn, 2003) อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณมากกว่า ภาระงานสอนที่น้อยกว่า และยังมีสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่น้อยกว่าด้วย (Kirtikara, 2012) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลให้การผลิตงานวิจัยมีจำนวนที่แตกต่างกันได้ นอกจากนี้ ในการศึกษาในระดับบุคคล ยังพบว่าหลังจากที่มีการตื่นตัวในเรื่องการทำวิจัย อาจารย์หลายท่านเริ่มทำการศึกษาความรู้ที่เกี่ยวกับการทำวิจัย เช่น การเขียนโครงร่างวิจัย หรือการใช้สถิติในงานวิจัยมากขึ้น (Sinthunava, 2011) สิ่งเหล่านี้นับเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้ปรากฏหลักฐานการศึกษาในเชิงประจักษ์ หรือไม่มีผลงานวิจัยเชิงปริมาณ ใดที่ปรากฏเด่นชัดพอที่จะสามารถสนับสนุนหรือยืนยันได้ว่า ปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง ดังนั้น ข้อมูลและผลงานวิจัยที่พบในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะเป็นตัวแบบและคำแนะนำที่ดีที่จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านปริมาณงานวิจัย และยังไม่สามารถที่จะใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้ เช่น การปรับปรุงโปรแกรมการฝึกอบรมด้านการวิจัย หรือการสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อทำการสำรวจว่า ปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการทำวิจัยของอาจารย์ในระบบมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประกอบการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในระบบมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การวิจัยนี้จะสร้างกรอบแบบจำลอง โดยตั้งอยู่บนหลักการของทฤษฎีที่ว่าด้วยพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งการวิจัยนี้ จะใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ (behavioral theories) 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (theory of planned behavior - TPB) ซึ่งทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาโดย Ajzen (1991) และ Decomposition of TPB ซึ่งถูกพัฒนาโดย Taylor และ Todd (1995)

2. ทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (technology acceptance model - TAM) ซึ่งทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาโดย Davis (1989) และ TAM 2 ถูกพัฒนาโดย Venkatesh และ Davis (2000)

3. ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (the unified theory of acceptance and use of technology - UTAUT) ซึ่งทฤษฎีนี้ ถูกพัฒนาโดย Venkatesh และ Bala (2008)

ทฤษฎีเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นเพื่ออธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใด ๆ หรือมนุษย์จะทำพฤติกรรมใด ๆ หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความเชื่อ (beliefs) ต่าง ๆ ในสิ่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทฤษฎีกลุ่มแรกถูกสร้างขึ้นมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (the theory of reasoned action - TRA) โดย Fishbein และ Ajzen ในปี ค.ศ. 1975 (Taylor & Todd, 1995) ทฤษฎีดังกล่าวมี 3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ทศนคติต่อพฤติกรรม (attitude toward the behavior) 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norm) 3) การรับรู้ความยากง่ายที่จะทำพฤติกรรม (perceived behavioral control) โดยงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์นั้น TPB จะถูกใช้เป็นกรอบในการทำวิจัยอย่างแพร่หลาย เช่น พบในผลงานของ Clarke (2010) และในผลงานของ Huang และ Chuang สำหรับทฤษฎีการย่อยสลายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (the decomposition of theory of planned behavior) นั้น เป็นทฤษฎีที่พัฒนาประยุกต์มาจาก TPB โดยได้ขยาย 3 ความเชื่อของ TPB ออกไปเพิ่มเติม ยกตัวอย่างเช่น ทศนคติต่อพฤติกรรม (attitude toward the behavior) ได้ถูกขยายออกเป็นประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบ (relative advantages) ความเข้ากันได้ (compatibility) และความซับซ้อน (complexity) ส่วนการนำทฤษฎีนี้มาใช้ นั้น ได้ปรากฏอยู่ในผลงานหลายเล่ม เช่น ผลงานของ Shin และ Fang (2004) อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีในกลุ่มนี้ไม่ได้มีการสร้างคำถามอันเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่แน่นอน ผู้วิจัยที่ประสงค์จะใช้ทฤษฎีกลุ่มนี้เป็นกรอบงานวิจัย จะต้องนำทฤษฎีกลุ่มนี้มาประยุกต์เพื่อพัฒนาคำถามขึ้นเอง

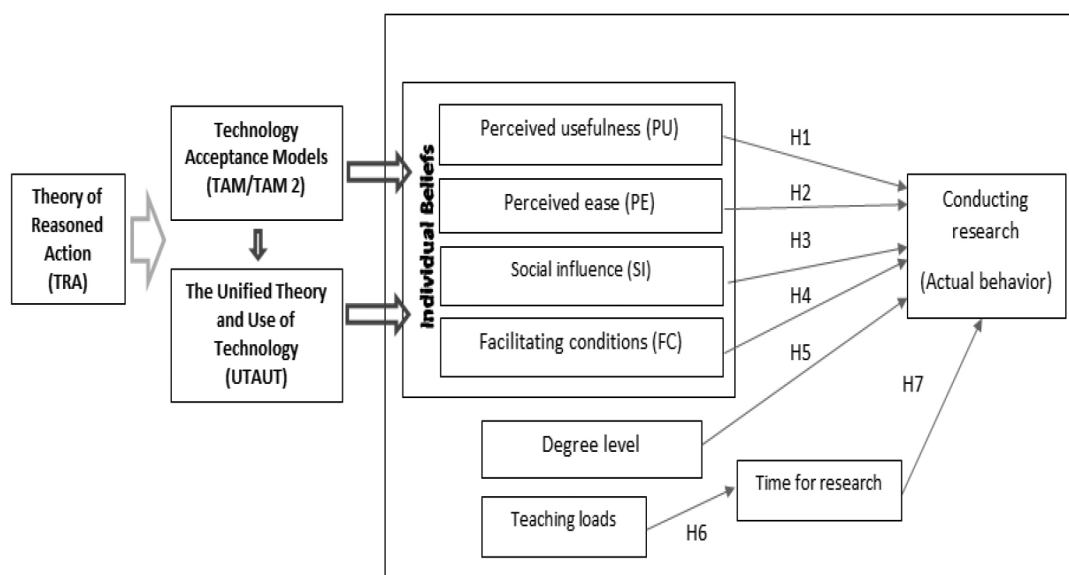
ทฤษฎีกลุ่มที่สอง เป็นทฤษฎีที่ประยุกต์และพัฒนามาจากกลุ่มแรก เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหขององค์กร เนื่องจากว่า ลูกจ้างหรือบุคลากรขององค์กรไม่ปรารถนาที่จะใช้เทคโนโลยีหรือระบบใหม่ ๆ ที่องค์กรนำเข้ามาใช้ในองค์กร โดยประเด็นคำถามที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีดังกล่าวคือ อะไรคือ ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรปฏิเสธหรือยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ และปัจจัยอะไรที่ช่วยอธิบายพฤติกรรมเช่นนั้น โดยทฤษฎีกลุ่มนี้ได้เริ่มต้นขึ้นจากทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (technology acceptance model - TAM) ซึ่งถูกสร้างขึ้นโดย Davis (1989) ต่อมาได้ถูกนำมาใช้เป็นทฤษฎีเพื่อสร้างกรอบในการศึกษาอย่างแพร่หลาย และได้รับการยืนยันว่าเป็นเครื่องมือในการทำนายความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ ทฤษฎี TAM

ได้เสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ไว้ 2 ปัจจัยหลักคือ การรับรู้ถึงความมีประโยชน์ (perceived usefulness of use - PU) และ การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้ (perceived ease of use - PE) ซึ่งการศึกษาและการทดสอบทฤษฎีนี้ถูกพบในผลงานหลายชิ้น เช่น ผลงานของ Chuttur (2009) Pavlou และ Vryonides (2009) Lee, Kozar และ Larsen (2003) Szajna (1996) และ Swanson (1982) สำหรับทฤษฎี TAM 2 ซึ่งเสนอโดย Venkatesh และ Davis (2000) ได้ถูกพัฒนามาจาก TAM กล่าวคือ ได้มีการเพิ่มองค์ประกอบย่อยในกลุ่มของ Perceived usefulness โดยทฤษฎีในกลุ่มนี้ทั้ง TAM และ TAM 2 ได้มีการสร้างคำถามอันเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย (items in instrument) ที่ค่อนข้างแน่นอน และพบว่า ปัจจัยหลักทั้ง 2 องค์ประกอบนี้ (perceived usefulness และ perceived ease) มีค่าความตรงและความเที่ยง (validity และ reliability) ค่อนข้างสูง เช่น ค่าความเที่ยงขององค์ประกอบทั้งสองใน TAM 2 คือจาก .80 - .98 (Venkatesh & Davis, 2000)

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีในกลุ่มที่สองได้ถูกวิจารณ์มากในเรื่องของจำนวนปัจจัยหรือตัวทำนาย (predictors) ว่ามีจำนวนน้อยเกินไป ซึ่งอาจไม่เพียงพอที่จะใช้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาทฤษฎีในกลุ่มที่สาม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พัฒนาต่อจากทฤษฎีในกลุ่มที่สอง โดยมีจำนวนตัวแปรทำนายมากขึ้นคือ ทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (the unified theory of acceptance and use of technology - UTAUT) ซึ่งการพัฒนาทฤษฎีนี้โดยการเปรียบเทียบ 8 รูปแบบจำลองของ 8 ทฤษฎี ได้แก่ 1) Theory of reasoned action - TRA 2) Technology of acceptance model - TAM 3) Motivational model - MM 4) Theory of planned behavior - TPB 5) Model combining the TAM and TPB - C-TAM-TBP 6) Innovation diffusion theory - IDT 7) Social cognitive theory - SCT 8) Model of PC utilization - MPCU โดยทฤษฎี UTAUT นี้ได้เสนอ 4 ปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักที่สามารถอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ 1) ความคาดหวังต่อการปฏิบัติงาน (performance expectancy) 2) ความคาดหวังต่อความพยายามที่ตนให้กับงาน (effort expectancy) 3) อิทธิพลจากสังคม (social influence) 4) เงื่อนไขสนับสนุนหรือปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (facilitating conditions) สำหรับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงาน (performance expectancy) นั้นมีความหมายในลักษณะเดียวกันกับการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ (perceived usefulness) ของทฤษฎี TAM และความคาดหวังต่อความพยายามที่ตนให้กับงาน (effort expectancy) มีความหมายเดียวกันกับการรับรู้ถึงความง่าย (perceived ease) ของทฤษฎี TAM นั่นเอง นอกจากนี้ ทฤษฎี UTAUT ยังได้เสนอปัจจัยแทรกซ้อนอีกหลายตัว เช่น เพศและประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งค่าความเที่ยงและความตรงของ 4 ปัจจัยหลักดังกล่าวพบว่า มีค่าความเที่ยงและความเที่ยงสูงเช่นเดียวกัน (Venkatesh & Bala, 2008)

นอกจากปัจจัยหรือตัวแปรทำนายที่ได้อ้างอิงจากทฤษฎีดังกล่าวแล้ว ในผลการศึกษา ก่อนหน้านี้ยังได้พบว่า ระดับการศึกษาของอาจารย์ มีผลต่อจำนวนงานวิจัยที่อาจารย์ผลิตได้ (Clarke, 2010; Kirtikara, 2012; Sangnapabowarn, 2003; Su, 2011) รวมถึงภาระงานสอน ของอาจารย์ที่มากกว่า 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์พบว่า มีผลกระทบในเชิงลบต่อเวลาที่อาจารย์ใช้ในการผลิตงานวิจัย อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อเนื่องไปถึงจำนวนของงานวิจัยที่อาจารย์ผลิตได้อีกด้วย (Hassan et al., 2008; Mitchell & Rebne, 1995) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า อาจารย์ต้องการเวลา ที่เพียงพอในการศึกษาและทำงานวิจัย (Borg, 2007; Borg & Alshumaimeri, 2012)

ดังนั้น แบบจำลองหรือกรอบการศึกษาของงานวิจัยชิ้นนี้จึงถูกสร้างขึ้นจาก 3 กลุ่มทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ ตลอดจนแนวคิดของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้แสดงกรอบแนวคิด ของงานวิจัยและสมมติฐานดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1. แบบจำลองหรือกรอบแนวความคิดของงานวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มหาวิทยาลัยไทยกับการทำวิจัย

มหาวิทยาลัยของรัฐถูกตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมหาวิทยาลัยแห่งแรกคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมบุคลากรเพื่อเข้ารับราชการ รวมถึงความต้องการพัฒนาระบบการศึกษาให้เท่าเทียมกับนานาชาติโดยมหาวิทยาลัยแห่งแรกได้ทำการเปิดสอน 4 คณะคือ คณะแพทยศาสตร์ (the faculty of medicine) คณะรัฐประศาสนศาสตร์ (the faculty of public administration) คณะวิศวกรรมศาสตร์ (the faculty of engineering) และ คณะศิลปศาสตร์ (the faculty of arts and science) โดยได้มีการเสนอคุณวุฒิเฉพาะระดับอนุปริญญา (high diploma degree) ซึ่งบัณฑิตที่จบการศึกษาจะถูกส่งเข้าประจำการตามหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลตามสาขาที่จบการศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงเน้นเฉพาะการสอนเป็นหลัก ต่อมา เนื่องจากความพยายามที่จะสร้างความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านจึงได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นอีก 4 แห่ง ในปี พ.ศ.2484 ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล ต่อมา ประชาชนได้มีความต้องการศึกษามากขึ้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ทำการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะเน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นหลัก ส่วนผู้สอนก็ใช้องค์ความรู้จากตำราต่างประเทศ โดยการอ่านและจดจำความรู้แล้วมาถ่ายทอดให้นักศึกษาอีกทอดหนึ่งมากกว่าที่จะแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นเอง พฤติกรรมนี้จึงทำให้นักศึกษาค้นเค้นกับการฟังและจดจำความรู้ที่อาจารย์บอกและนำไปใช้สอบประเมินวัดผล ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ยากที่จะทำการเปลี่ยนแปลงในเวลาอันสั้นได้ (Sinlarat, 2004) นอกจากนี้ ยังได้กลายเป็นบรรทัดฐานสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนมากกว่าการทำวิจัย

วิธีการปรับปรุงระบบการศึกษาของไทยได้มีปัจจัยหนึ่งซึ่งถูกกล่าวถึงกันมากคือ การเพิ่มผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และการเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ (Kirtikara, 2012; Sinthunava, 2011; Sombatsompop et al., 2010; Svasti & Asavisanu, 2006; Sangapabowarn, 2003; Matichon Online, 2011) โดยเฉพาะจำนวนผลงานวิจัยนั้น ได้นำมาเป็นตัวชี้วัด (criteria) ที่สำคัญในการให้คะแนนคุณภาพของมหาวิทยาลัยด้วย (Commins et al., 2008) ดังนั้น จึงสามารถกล่าวสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อการผลิตผลงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามหรือพฤติกรรมในการทำวิจัย

พฤติกรรมในการทำวิจัย (behavior in conducting research) เป็นตัวแปรตามในงานวิจัยนี้ ซึ่งหมายถึง ความมากน้อยในการทำวิจัยของอาจารย์หรือความมากน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ในการศึกษา มีความหมายใกล้เคียงหรือครอบคลุมตัวแปรในหลาย ๆ งานวิจัย ซึ่งได้มีการใช้คำที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า Research engagement (e.g., Clarke, 2010), Academic productivity (e.g., Hassan et al., 2008), Research capability (e.g., Svasti & Asavisanu, 2006), Faculty productivity (e.g., Fairweather, 2002), และ Academic research productivity (e.g., Mitchell & Rebne, 1995) เป็นต้น แม้จะมีการใช้คำที่แตกต่างกัน แต่มีการใช้วิธีการวัดตัวแปรเหล่านั้นในรูปแบบที่คล้าย ๆ กัน กล่าวคือ ใช้วิธีนับจำนวนของผลงานการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ รวมกัน

นอกจากนี้ จากหลาย ๆ งานวิจัยที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นนั้น งานวิจัยดังกล่าว ได้ใช้ทฤษฎีอ้างอิงที่อธิบายแตกต่างกันไป และตัวแปรทำนายก็แตกต่างกันด้วย เช่น การวิจัยของ Clarke (2010) ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (the theory of planed behavior) ของ Ajzen เพื่ออธิบายตัวแปรตาม Research engagement โดยใช้ 3 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ทศนคติที่มีต่อ Research engagement 2) มุมมองด้านค่านิยมที่มีต่อ Research engagement และ 3) ระดับการควบคุมความสามารถในการทำวิจัย ซึ่งจริง ๆ แล้วทั้ง 3 ตัวแปรนี้ มีความหมายอย่างเดียวกันกับตัวแปรการรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ (PU) การรับรู้ถึงความง่าย (PE) และอิทธิพลทางสังคม (SI) ที่อยู่ในทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (TAM) หรืออยู่ในทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย (predictors) ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

การรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ (perceived usefulness - PU) สืบเนื่องมาจากองค์การหลายองค์การพบว่า ได้เกิดปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมักจะพยายามปฏิเสธที่จะใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือซอฟต์แวร์ (Software) ใหม่ ๆ ที่องค์กรนำมาให้ใช้ ซึ่งความพยายามในการหาสาเหตุเพื่อแก้ไขปัญหาการพยายามปฏิเสธการใช้ดังกล่าว ตัวแปรนี้จึงถูกนำมาใช้เพื่อศึกษาว่ามีผลต่อพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานนั้นหรือไม่ (Chuttur, 2009; Lee et al., 2003; Venkatesh & Davis, 2000; Davis, 1989) และจากการศึกษาพบว่า PU เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ อีกทั้งมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับความตั้งใจของผู้ปฏิบัติงานในการจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใด ๆ ซึ่งตัวอย่างของการประยุกต์ใช้ตัวแปรนี้เพื่ออธิบายพฤติกรรม เช่น ในผลงานของ Pavlou และ Vryonides (2009) จากการทบทวน

วรรณกรรมข้างต้น สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ว่าการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ในการทำวิจัย (PU) มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย (behavior in conducting research)

การรับรู้ถึงความง่ายในการทำ (perceived ease - PE) โดยปกติแล้วจะถูกนำมาใช้ควบคู่กับ PU เนื่องจากเป็นสองตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญใน TAM ดังนั้น จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาด้วยเช่นกัน และพบว่า มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมที่ถูกศึกษา อย่างไรก็ตาม PE นั้น ถูกพบว่า มีผล (strong/powerful) น้อยกว่า PU หรือในบางงานการศึกษาพบว่า PU มีผลต่อพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ PE กลับไม่มีผลต่อพฤติกรรม เช่น ในการศึกษาของ Chau โปรแกรมซอฟต์แวร์ที่ถูกทดสอบคือ Microsoft Word และ Microsoft Excel ซึ่งในช่วงนั้นถือว่าเป็นโปรแกรมที่ค่อนข้างใหม่ การใช้สองตัวแปรข้างต้น ซึ่งนำมาจาก TAM 1 และ TAM 2 เป็นปัจจัยทำนายที่ส่งผลกระทบถึงพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ ซึ่งถึงแม้ว่า วัตถุประสงค์ของการสร้างตัวแปรดังกล่าว จะใช้ในการศึกษาสาขาสารสนเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งสองตัวแปรดังกล่าวได้ถูกพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีพฤติกรรม จึงสามารถนำมาใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในฐานะบุคลากรขององค์กรได้เช่นเดียวกัน และจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นได้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ว่าการรับรู้ถึงความง่ายในการทำวิจัย (PE) มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

อิทธิพลจากสังคม (social influence - SI) ถูกพัฒนามาจากขึ้นมาจากกลุ่มของทฤษฎี TAM (s) และถูกรวมอยู่ในทฤษฎี UTAUT (Venkatesh & Bala, 2008) ซึ่งถูกนำมาใช้ในหลาย ๆ งานวิจัย เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับการ adoption ของการใช้ wireless LAN technology ในผลงานของ Anderson และ Schwager และการใช้ระบบตู้ประชาสัมพันธ์ ซึ่งถูกนำมาใช้ในนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไต้หวัน และในการศึกษาของ Wang และ Shin (2009) จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นได้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ว่าการได้รับอิทธิพลทางสังคมในด้านการทำวิจัย มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

เงื่อนไขสนับสนุน (facilitating conditions - FC) ถูกพัฒนาขึ้นมาจากกลุ่มของทฤษฎี TAM (s) และถูกรวมอยู่ในทฤษฎี UTAUT (Venkatesh & Bala, 2008) เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงถูกใช้เป็นหนึ่งในตัวแปร

ตัวแปรดังกล่าวถูกนำมาทดสอบในการศึกษาของ Wang และ Shin (2009) ซึ่งได้ศึกษาระบบตู้ประชาสัมพันธ์ที่นำมาใช้ในนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไต้หวัน และการศึกษาของ Anderson และ Schwager กับการใช้เทคโนโลยีพบว่า เงื่อนไขสนับสนุนมีผลกระทบทางบวกต่อการปฏิเสธหรือยอมรับการใช้เทคโนโลยีของบุคลากร จากการทบทวนวรรณกรรม

ข้างต้น สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ว่าการได้รับเงื่อนไขสนับสนุนในด้านการทำวิจัย มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

ระดับการศึกษา/คุณวุฒิด้านการศึกษา จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกน่าจะมีศักยภาพมากกว่าในการทำงานวิจัย (Matichon Online, 2011) นอกจากนี้ จากการศึกษาด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในการวิจัยของนักวิชาการในด้านครอบครัวและโภชนาการ ในสถาบันการศึกษาของประเทศจาไมก้า (Jamaica) พบว่า ระดับการศึกษาของนักการศึกษาได้มีผลต่อการเข้าร่วมทำวิจัยของนักวิชาการ (Clarke, 2010) และยังมีการศึกษาที่คล้ายกัน ๆ ซึ่งเป็นการศึกษาจำนวนผลงานการวิจัยที่ผลิตได้ของอาจารย์ประเทศมาเลเซียพบว่า ปัจจัยด้านคุณวุฒิหรือระดับของปริญญาของอาจารย์ มีผลต่อจำนวนผลงานวิจัยของอาจารย์มาเลเซีย (Hassan et al., 2008) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ได้สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 ว่าระดับการศึกษาสูงสุด มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

ภาระงานสอน จากการเปรียบเทียบภาระงานสอนระหว่างมหาวิทยาลัยเก่าแก่ของรัฐกับมหาวิทยาลัยใหม่ของรัฐ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมีภาระหน้าที่การสอนค่อนข้างมาก ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยน้อยลง และส่งผลให้จำนวนของผลงานวิจัยน้อยตามไปด้วย (Kirtikara, 2012) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเชิงปริมาณของ Mitchell และ Rebne (1995) พบว่า ตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อการผลิตผลงานวิจัยเช่นเดียวกัน แต่เป็นผลลัพธ์ในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ พบว่าเวลาที่ใช้ในการสอนมากจะมีผลกระทบที่เป็นบวก กล่าวคือ มีผลทำให้จำนวนผลงานวิจัยของอาจารย์มากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของสังคมไทยต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้ผลที่ได้แตกต่างกัน สำหรับการวิจัยนี้ได้ตั้งข้อสมมติฐานตามข้อสมมติฐานของ Kirtikara (2012) และจากการทบทวนวรรณกรรมอื่น ๆ ข้างต้น จึงได้สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ที่ว่าภาระงานสอน มีผลกระทบทางลบต่อเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย

เวลาที่ใช้ในการทำวิจัย ถูกพบว่า มีผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ด้วยเช่นกัน (research productivity of academic staff) (Clark, 2010; Mitchell & Rebne, 1995) และจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สนับสนุนสมมติฐานที่ 7 ว่าเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยมีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ตัวแปรได้ถูกนำมาทดสอบการยืนยันค่าความถูกต้องของแบบจำลอง (goodness of fit) โดยผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis - CFA) หรือเรียกว่า แบบจำลองการวัด “Measurement model” ซึ่งพิจารณาจากค่าตัวชี้วัดของแบบจำลอง (model fit criteria) จากนั้นจึงทดสอบสมมติฐานโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (structural equation model or SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS 21 การวิจัยใช้แบบสอบถาม (survey design) เพื่อเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว (cross-sectional survey) ซึ่งตามหลักการของ SEM ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยประมาณ 200 หรือมากกว่า (Kline, 2005) ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 40 แห่ง ซึ่งเปิดสอนสาขารัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์และการปกครองท้องถิ่น ได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้นจำนวน 370 แบบสอบถาม จาก 32 แห่ง เป็นกลุ่มรัตนโกสินทร์ 4 แห่ง กลุ่มภาคกลาง 7 แห่ง กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 แห่ง กลุ่มภาคเหนือ 7 แห่ง และกลุ่มภาคใต้ 4 แห่ง

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามประยุกต์จากเครื่องมือวิจัย ที่ถูกพัฒนาและทดสอบจากนักวิจัย ในหลาย ๆ ประเทศ เช่น Chuttur (2009) Lee, Kozar และ Larsen (2003) Pavlou และ Vryonides (2009) Swanson (1982) Szajna (1996) Venkatesh, Morris, Davis และ Davis (2003) Taylor และ Todd (1995) และมีหลักฐานซึ่งยืนยันค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) มาเป็นระยะเวลายาวนานหลายสิบปี (Chuttur, 2009) สเกลที่ใช้สำหรับตัวแปรจะประกอบไปด้วย 4 สเกลคือ PU scale, PE scale, SI scale, และ FC scale (Davis & Venkatesh, 1996; Venkatesh & Bala, 2008; Venkatesh et al., 2003) รายการคำถามในแบบสอบถามของ PU และ PE ซึ่งมาจากทฤษฎี TAM มีค่าความเชื่อมั่น (reliability) และความเที่ยงตรง (validity) สูงในระดับที่เป็นที่ยอมรับ (Lee et al., 2003; Doll et al., 1998; Davis, 1989) ได้มีการศึกษาและทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของข้อคำถามหรือตัวชี้วัด การศึกษาของ Davis (1989) พบว่า PU มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และ PE มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 ส่วนการศึกษาของ Adams, Nelson และ Todd (1992) พบว่า PU และ PE มีค่าความเที่ยงที่เข้มแข็งเช่นกัน กล่าวคือ PU มีค่าความเชื่อมั่นภายในเท่ากับ 0.94 และ PE มีค่าความเชื่อมั่นภายในเท่ากับ 0.88 สำหรับ SI และ FC scales ซึ่งพัฒนาจากทฤษฎี UTAUT นั้น พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นภายในสูงเช่นกัน วัดได้จากค่า Cronbach's alpha ระดับของค่าความเชื่อมั่นของ SI คืออยู่ระหว่าง .88 - .94 เมื่อทดสอบจากหลายกลุ่มตัวอย่าง และระดับค่า

ความเชื่อมั่นของ FC คืออยู่ระหว่าง .83 - .87 เมื่อทดสอบจากหลายกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกัน (Venkatesh et al., 2003) ส่วนค่าความเที่ยงตรงนั้น ได้มีการทดสอบและถูกประเมินโดยใช้วิธี Multitrait, Multimethod (MTMM) ซึ่งถูกอธิบาย โดย Campbell และ Fiske จากการทดสอบด้วยวิธีนี้ ได้พบว่า มีค่าความเที่ยงตรงสูงเช่นกัน (Adams et al., 1992)

ตารางที่ 1. แหล่งที่มาหรืออ้างอิงในการพัฒนาตัวแปร

ตัวแปรที่ถูกวัด	ชนิดตัวแปร	แหล่งที่มาหรืออ้างอิง
B_research	ตัวแปรตาม	Clarke (2010), Fairweather (2002)
PU	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	the PU scale of TAM2 (Venkatesh & Davis, 2000)
PE	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	the PE scale of TAM2 (Venkatesh & Davis, 2000)
SI	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	the SI scale of UTAUT (Venkatesh, et al., 2003)
FC	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	the FC scale of UTAUT (Venkatesh, et al., 2003)
TL	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	Borg (2007) Hassan และคณะ (2008) Kirtikara (2012) Sangnapabowarn (2003)
DL	ตัวแปรอิสระ/ทำนาย	Clarke (2010) Hassan และคณะ (2008) Matichon Online (2011) Sangnapaboworn (2003) Su (2011)

หมายเหตุ: B_research = พฤติกรรมในการทำวิจัย

PU = เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความมีประโยชน์

PE = เหตุผลหรือแรงจูงใจด้านความง่าย

SI = เหตุผลหรือแรงจูงใจที่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง

FC = เหตุผลหรือแรงจูงใจที่ได้รับการอำนวยความสะดวก

TL = ภาระงานสอนต่อสัปดาห์ และ

DL = ระดับการศึกษาสูงสุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อสำรวจหาค่าสูญหาย (missing values) ค่าสุดโต่ง (outliers) และยืนยันข้อตกลงเบื้องต้นของค่าความโค้งปกติ (assumption of normality) ซึ่งพิจารณาจากค่าเบ้และค่าโด่ง (skewness and kurtosis) จากการวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่า มีจำนวน 23 แบบสอบถามที่มีข้อมูลสูญหายในบางตัวแปร ซึ่งเป็นการสูญหายแบบสุ่มกระจายไม่เฉพาะที่ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง (missing at random - MAR) ดังนั้น ข้อมูลจาก 23 แบบสอบถาม เหล่านี้ถูกลบทิ้ง คงเหลือข้อมูลทั้งสิ้น 347 แบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประมาณร้อยละ 70 เป็นเพศหญิง และประมาณร้อยละ 30 เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 25 - 60 ปี โดยเฉลี่ยคือ อายุประมาณ 38 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทคือ ร้อยละ 86.5 และระดับของตำแหน่งทางวิชาการนั้น ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์คือ ร้อยละ 85.3 ดังแสดงในตารางที่ 2

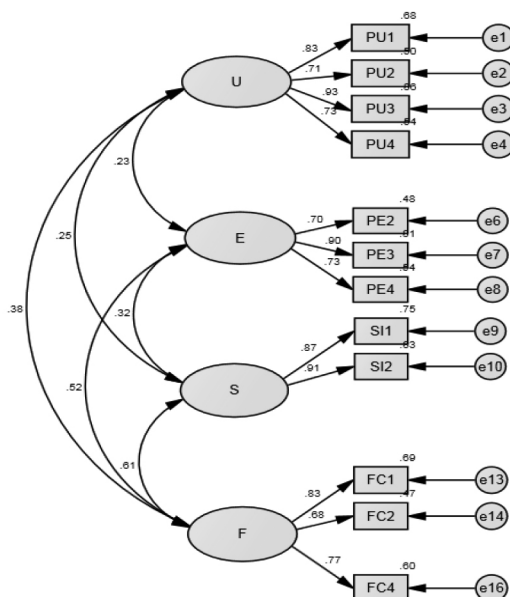
ตารางที่ 2. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (Frequency)	ร้อยละ (Percent-%)
เพศ		
ชาย	107.0	204.0
หญิง	69.2	30.8
อายุระหว่าง 25 - 60 ปี , อายุเฉลี่ย = 37.92 (SD = 7.88)		
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	2.0	300.0
ปริญญาโท	42.0	3.0
ปริญญาเอก	0.6	86.5
หลังปริญญาเอก	12.1	0.9
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	300.0	46.0
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	46.0	13.3
รองศาสตราจารย์	1.0	0.2
ศาสตราจารย์	0.0	0.0
ภาระงานสอนระหว่าง 6 - 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยเฉลี่ย 14.73 (SD = 4.26)		
ประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 35 ปี โดยเฉลี่ย 9.20 ปี (SD = 7.15)		
ระยะเวลาโดยเฉลี่ยสำหรับการทำวิจัยระหว่าง 0 - 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยเฉลี่ย 4.20 (SD = 4.68)		

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ถือเป็นประเภทแบบจำลองการวัด (measurement model) เพื่อใช้เป็นการยืนยันความถูกต้องขององค์ประกอบในแบบจำลอง เพื่อทดสอบภาวะสารรูปสนิทธิ (goodness of fit) ใช้ดัชนีชี้วัด 5 ตัว ได้แก่ 1) ค่าไคแอสควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) 2) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (comparative fit index - CFI) 3) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness-of-fit - GFI) 4) ค่ารากกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (root-mean-square error of approximation - RMSEA) 5) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (standardized root mean square residual - SRMR) สำหรับระดับค่าที่ยอมรับได้และค่าที่ถือว่าดี ใช้เกณฑ์จาก Kline (2005)

แบบจำลองเบื้องต้น (*initial model*) จะประกอบด้วย 4 ปัจจัยซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง (constructs) ได้แก่ 1) การรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ ใช้สัญลักษณ์ย่อคือ ตัว U 2) การรับรู้ถึงความง่ายในการทำ ใช้สัญลักษณ์ย่อคือ ตัว E 3) อิทธิพลจากสังคม ใช้สัญลักษณ์ย่อคือ ตัว S และ 4) เจือ้นไขสนับสนุน ใช้สัญลักษณ์ย่อคือ ตัว F โดยแต่ละปัจจัยนั้น ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อคำถาม ซึ่งถือเป็นตัวแปรที่สังเกตได้ (observed variables) ผลการวิเคราะห์แสดงผลของดัชนีแสดงความกลมกลืนของแบบจำลอง ดังนี้ $\chi^2/df = 5.221$, CFI = .848, GFI = .845, RMSEA = .110 และ SRMR = .0868 ค่าดัชนีชี้วัดดังกล่าวต่ำกว่าระดับที่ยอมรับได้ แบบจำลองเบื้องต้นจึงมีความสอดคล้องไม่ดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น แบบจำลองจะถูกปรับ ดังนี้ เมื่อพิจารณา Factor loadings พบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ 4 ข้อคำถาม ได้แก่ PE1 SI3 SI4 และ FC3 มีค่าต่ำกว่า .60 (Hair et al., 2010) จึงควรตัดออกจากแบบจำลอง สำหรับการแนะนำของ MI (modification indices) จากโปรแกรม AMOS คือให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของค่าผิดพลาด (errors) ระหว่างต่างปัจจัย ซึ่งเราไม่สามารถโยงความสัมพันธ์ของค่าผิดพลาดข้ามตัวแปรได้ จะทำได้เฉพาะภายในตัวแปรเดียวกันเท่านั้น แบบจำลองที่ถูกปรับ (Revised model) มีค่าดัชนีแสดงความกลมกลืน ดังนี้ $\chi^2/df = 2.563$, CFI = .964, GFI = .944, RMSEA = .067 และ SRMR = .057 ค่าดัชนีแสดงให้เห็นว่า มีความสอดคล้องในเกณฑ์ดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับค่า Factor loadings และ Squared multiple correlations แสดงในตารางที่ 4 และแบบจำลองซึ่งถูกปรับ (revised model) แสดงในภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2. แบบจำลองที่ถูกปรับ (revised model) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

งานวิจัยนี้ได้แสดงหลักฐานค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยที่ถูกพัฒนาเพื่อใช้กับข้อมูลที่ได้รับรวบรวมในการศึกษานี้ โดยพิจารณาจากค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

ค่าความเชื่อมั่น (composite reliability - CR) หากค่านี้สูง แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบนั้น ๆ ประกอบด้วยข้อคำถามหรือตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์ภายในที่ดีต่อกัน (internal consistency) ค่าที่ยอมรับได้ของความเชื่อมั่นชนิดนี้คือ ไม่ควรต่ำกว่า .50 (Hair et al., 2010) โปรแกรม AMOS ไม่สามารถจัดหาค่า CR ได้โดยตรง แต่สามารถคำนวณเองได้

ค่าความเที่ยงตรงภายใน (convergent validity) ชนิดนี้พิจารณาได้จากค่า Average variance extracted evaluation (AVE) ค่าที่ยอมรับได้ของความเที่ยงตรงชนิดนี้คือ ไม่ควรต่ำกว่า .50 (Hair et al., 2010) โปรแกรม AMOS ไม่สามารถจัดหาค่า AVE ได้โดยตรง แต่สามารถคำนวณเองได้เช่นกัน

ค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) ชนิดนี้จะตรวจสอบได้โดยเปรียบเทียบค่า AVE กับค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเมื่อค่าความสัมพันธ์ถูกยกกำลัง (squared correlations) (Hair et al., 2010)

สำหรับการควบคุมค่าอคติความแปรปรวนที่เกิดจากการวิธีการวัดที่เหมือนกัน (controlling for common method variance bias) สองวิธีการหลักในการควบคุมค่าอคติความแปรปรวนที่เกิดจากการวัดในงานวิจัยเชิงปริมาณคือ 1) การออกแบบกระบวนการวิจัยก่อนการเก็บข้อมูล และ 2) การใช้สถิติในการควบคุม (Podsakoff et al., 2003; Reio, 2010) ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิค Harman's single-factor test (Podsakoff et al., 2003; Reio, 2010) เพื่อทดสอบค่าความแปรปรวนดังกล่าว ค่าความแปรปรวน CMV อยู่ระหว่างร้อยละ 20 - 25 ของค่าความแปรปรวนทั้งหมด แสดงว่า ปัญหาของ CMV จะไม่กระทบต่อผลลัพธ์หรือข้อสรุปของงานวิจัย

ตัวแปรแต่ละตัวแปรประกอบไปด้วย 4 ข้อคำถาม เช่น ตัวแปรด้านการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ (PU) ประกอบด้วย 4 ข้อคำถามคือ PU1 ถึง PU4 เป็นต้น ค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ของแบบจำลองที่ถูกปรับ แสดงไว้ใน ตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3. ดัชนียืนยันค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบจำลองที่ถูกรับ

ตัวแปร	Factor loadings		Revised Model			
	Initial	Revised	Sq multiple correlations	AVE	CR	Cronbach's alpha
ด้านการรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ (PU)				.65	.88	.87
PU1	.83	.83	.70			
PU2	.71	.71	.50			
PU3	.93	.93	.86			
PU4	.73	.73	.54			
ด้านการรับรู้ถึงความง่าย (PE)				.61	.82	.81
PE1	.57	-	-			
PE2	.68	.70	.50			
PE3	.86	.90	.81			
PE4	.77	.73	.54			
ด้านอิทธิพลทางสังคม (SI)				.79	.88	.88
SI1	.87	.87	.76			
SI2	.86	.91	.83			
SI3	.59	-	-			
SI4	.53	-	-			
ด้านเงื่อนไขสนับสนุน (FC)				.58	.81	.80
FC1	.83	.83	.69			
FC2	.68	.68	.47			
FC3	-.13	-	-			
FC4	.77	.77	.60			

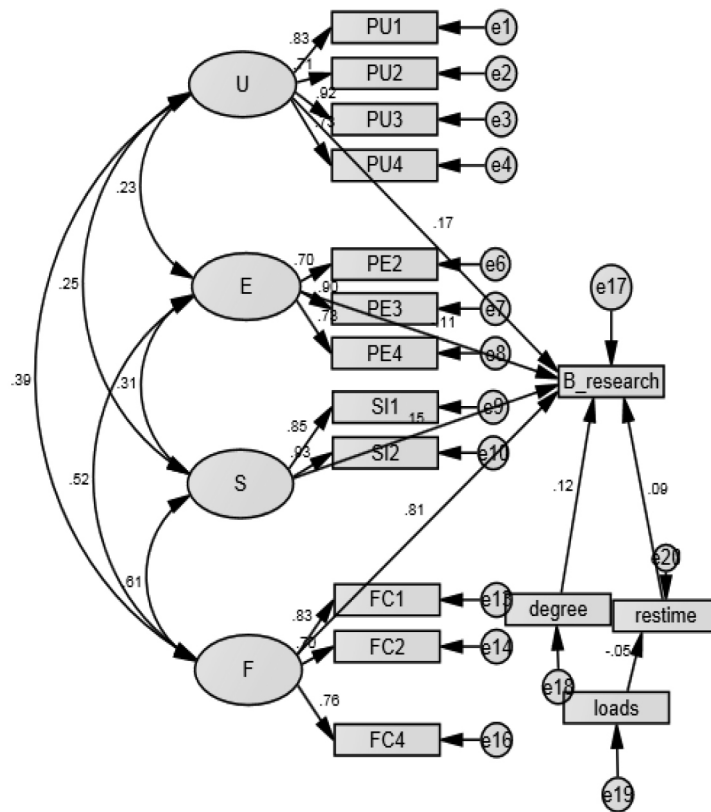
ตารางที่ 4. ดัชนียืนยันค่าความเที่ยงตรงระหว่างปัจจัย (discriminant validity)

ปัจจัย	1	2	3	4
ด้านการรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ (PU)	.65	.05	.06	.14
ด้านการรับรู้ถึงความง่าย (PE)	.05	.61		
ด้านอิทธิพลจากสังคม (SI)		.06	.10	.79
ด้านเงื่อนไขสนับสนุน (FC)	.14	.27	.37	.58

หมายเหตุ ค่าตามแนวทแยงมุมคือ ค่า AVE (average variance extracted) และค่านอกแนวทแยงมุมคือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยยกกำลังสอง (squared correlations between factors)

การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) การประเมินแบบจำลอง พิจารณาจากดัชนีชี้วัด 5 ตัว เช่นเดียวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อทดสอบภาวะสารรูปสถิติ (goodness of fit) ถ้าแบบจำลองสมการโครงสร้างแสดงตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าระดับที่ยอมรับได้ แบบจำลองอาจต้องมีการปรับแบบจำลอง (modification) นอกจากนี้ ต้องมีการพิจารณาค่าของ Factor loadings ซึ่งไม่ควรน้อยกว่า .60 อีกทั้งต้องพิจารณาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยรวมถึงค่าเศษเหลือ (residuals) (Hair et al., 2010)

แบบจำลองสมการโครงสร้างได้มีการใส่ตัวแปรซึ่งสามารถสังเกตได้เพิ่มเติมคือ ระดับการศึกษาของอาจารย์ และภาระงานสอนของอาจารย์ ภาพที่ 3 แสดงแบบจำลองสมการโครงสร้างแบบ Standardized และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนของแบบจำลองของแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยัน และแบบจำลองสมการโครงสร้างสรุปไว้ในตารางที่ 5 ตามลำดับ

ภาพที่ 3. แบบจำลองโครงสร้างแบบ Standardized

ตารางที่ 5. ค่าดัชนีวัดแบบจำลองสมการโครงสร้าง

ดัชนีวัดแบบจำลอง	ระดับที่ยอมรับ	ระดับดี	แบบจำลอง	
			CFA	แบบจำลองสมการโครงสร้าง
(χ^2)/(df)	<3.0	-	2.563	2.728
CFI	>.90	>.95	.964	.947
GFI	>.90	>.95	.944	.939
RMSEA	<.07	<.05	.067	.068
SRMR	<.08	<.05	.057	.058

ค่าดัชนีวัดแบบจำลองโครงสร้างต่ำกว่าแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนของแบบจำลองโครงสร้างอยู่ระหว่างระดับที่ยอมรับได้จนถึงระดับดี ซึ่งแสดงว่าแบบจำลองโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานสามารถทำได้

ผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ค่าพารามิเตอร์ดังแสดงในตารางที่ 6 ต่อไปนี้
ตารางที่ 6. ค่าพารามิเตอร์จากแบบจำลองโครงสร้าง (Unstandardized model)

Paths			สมมติฐาน	ค่าพารามิเตอร์	p	Sig	r ²
PU	→	B	H1 (บวก)	1.03	.00	สนับสนุน	.03
PE	→	B	H2 (บวก)	.48	.00	สนับสนุน	.01
SI	→	B	H3 (บวก)	.81	.00	สนับสนุน	.02
FC	→	B	H4 (บวก)	4.86	.00	สนับสนุน	.66
Degree	→	B	H5 (บวก)	1.52	.00	สนับสนุน	.01
Loads	→	TR	H6 (ลบ)	-.06	.34	-	-
TR	→	B	H7 (บวก)	.094	.01	สนับสนุน	.01

หมายเหตุ TR หมายถึง เวลาที่ใช้สำหรับการวิจัย

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมมติฐานจำนวน 6 สมมติฐาน ได้แก่ สมมติฐานที่ 1 ถึง 5 และสมมติฐานที่ 7 ได้รับการสนับสนุนคือ มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับสมมติฐานที่ 6 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย (จำนวนของงานวิจัย ตำรา เอกสาร และชิ้นงานที่ถือเป็นส่วนของการวิจัย ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายในงานวิจัยชิ้นนี้) ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์และการปกครองท้องถิ่นในภาพรวม ได้แก่ 1) การรับรู้ถึงความมีประโยชน์ในการทำวิจัย (perceived usefulness) ซึ่งพบว่า มีผลกระทบในทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัย ค่าสัมประสิทธิ์ (β) 1.03 หมายความว่า หากการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ในการทำวิจัยของอาจารย์เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย จะมีผลให้พฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์เพิ่มขึ้น 1.03 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ .001 2) การรับรู้ถึงความสะดวกในการทำวิจัยของอาจารย์ (perceived ease) พบว่า มีผลกระทบในทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ จากค่าสัมประสิทธิ์ (β) .48 อธิบายได้ว่า ปัจจัยนี้แม้จะมีผลกระทบทางบวก แต่มีอิทธิพลไม่มากนักถ้าเปรียบเทียบกับปัจจัยแรก เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ (β) มีค่าน้อยกว่าเมื่อการรับรู้ถึงความสะดวกในการทำวิจัยของอาจารย์มากขึ้นหนึ่งหน่วยมีผลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์มากขึ้น .48 หน่วยที่ระดับนัยสำคัญ .001 3) การได้รับอิทธิพลจากสังคมในด้านการทำวิจัย (social

influence) พบว่า มีผลกระทบในทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ ค่าสัมประสิทธิ์ (β) .81 หมายความว่า เมื่ออาจารย์ได้รับอิทธิพลทางสังคมในด้านการทำวิจัยจากบุคคลที่มีความสำคัญรวมถึงผู้บังคับบัญชาเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยจะทำให้มีผลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์เพิ่มขึ้น .81 หน่วยที่ระดับนัยสำคัญ .001 สำหรับตัวแปรนี้ ระดับอิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ มีอิทธิพลมากกว่าการรับรู้ถึงความง่ายในการทำวิจัยของอาจารย์ 4) การได้รับเงื่อนไขสนับสนุนในด้านการทำวิจัย ทั้งจากหน่วยงานหรือการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานภายนอกพบว่า มีผลกระทบทางบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ หากพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ (β) 4.86 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์มากที่สุดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 หากปัจจัยดังกล่าวนี้เพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วยจะทำให้ค่าพฤติกรรมในการทำวิจัยเพิ่มขึ้นถึง 4.86 หน่วย 5) ระดับการศึกษาของอาจารย์ ซึ่งเป็นการศึกษาสูงสุดของอาจารย์ขณะที่ตอบแบบสอบถามพบว่า มีผลกระทบทางบวกกับพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ ค่าสัมประสิทธิ์ (β) คือ 1.52 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่า ระดับการศึกษาของอาจารย์เป็นข้อมูลแบบเป็นกลุ่ม แต่ก็สามารถนำมาทดสอบเสมือนเป็นข้อมูลแบบลำดับชั้นได้ หมายความว่า หากค่าระดับการศึกษาของอาจารย์เพิ่มขึ้น พฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จากค่าสัมประสิทธิ์ 1.52 ที่ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า .001 พบว่า ปัจจัยดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยเป็นอันดับที่สองรองจากปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนการทำวิจัย และ 6) เวลาที่อาจารย์ใช้กับงานวิจัยพบว่า มีผลกระทบเชิงบวกต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ แต่อย่างไรก็ตาม จากค่าสัมประสิทธิ์ .094 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 จะเห็นว่า มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยน้อยมาก สำหรับภาระงานสอนของอาจารย์พบว่า ไม่มีผลกระทบทางสถิติต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์

ค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามซึ่งถูกอธิบายได้โดยตัวแปรอิสระ (effect size) ค่าความแปรปรวน (variance) ของพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ (ตัวแปรตาม) ซึ่งสามารถอธิบายได้โดยตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย พิจารณาได้จากค่า r^2 (ตารางที่ 6) ปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรทำนายที่อธิบายค่าความแปรปรวนของพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ได้มากที่สุดคือ ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (factor conditions) คือ .66 หรือ 66 เปอร์เซ็นต์ ส่วนปัจจัยตัวแปรทำนายอื่น ๆ อธิบายได้น้อยมาก

จากสรุปผลการอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปข้อเสนอแนะดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏหรือกลุ่มผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนในด้านการทำวิจัยมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wang และ Shin (2009) รวมทั้งงานวิจัยของ Anderson และ Schwager ซึ่งศึกษาพฤติกรรม

การใช้เทคโนโลยีของบุคลากรพบว่า ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนมีผลกระทบทางบวกต่อการปฏิเสธหรือยอมรับการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรในองค์กร

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนในด้านการทำวิจัยมีหลายประเภท นอกจากการให้ทุนสนับสนุนแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับเรื่องส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยด้วย เช่น ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย และสถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัยแต่ละเรื่อง และเนื่องจากความรู้เรื่องสถิติที่ใช้กับงานวิจัยมีมากมาย หลากหลายชนิดอีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับโปรแกรมซอฟต์แวร์หลายชนิดด้วย ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ ควรมีการจัดตั้งคณะทีมงานเพื่อช่วยเหลือและให้คำปรึกษาให้แก่อาจารย์ที่ต้องการทำวิจัยด้วย

2. ปัจจัยอันดับสองคือ ด้านคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ หากมหาวิทยาลัยฯ ต้องการเพิ่มผลผลิตในด้งานวิจัย ควรสนับสนุนให้อาจารย์มีคุณวุฒิเพิ่มขึ้น เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า อาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีแนวโน้มที่มีความสามารถในการทำวิจัยได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hassan, Tymms และ Ismail (2008) ที่ว่า ปัจจัยด้านคุณวุฒิหรือระดับของปริญญาของอาจารย์มีผลต่อจำนวนผลงานวิจัยของอาจารย์

3. ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ของการทำวิจัยนับเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญ กล่าวคือ หากอาจารย์รับรู้ถึงความมีประโยชน์ของการทำวิจัยมากจะมีแนวโน้มในการทำวิจัยมากขึ้น และถึงแม้ว่า จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ว่างานวิจัยยากหรือง่ายอาจไม่สำคัญ แต่สิ่งสำคัญคือ อาจารย์ได้รู้ว่าการทำงานวิจัยมีประโยชน์ ซึ่งจากการพิจารณาคำถาม 4 ข้อ ซึ่งใช้เป็นตัววัดการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ของการทำวิจัยพบว่า ข้อคำถามที่ 2 ซึ่งกล่าวว่า “การทำวิจัยช่วยเพิ่มผลผลิตในการทำงาน” มีค่าระดับการให้คะแนนจากผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จากตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ข้อของปัจจัยการรับรู้ถึงความมีประโยชน์ นอกจากนี้ ยังสามารถทราบได้จากค่า Factor loading ของข้อคำถาม PU2 (.71) ซึ่งต่ำกว่าค่า Factor loadings ของข้อคำถาม PU1, PU3, และ PU4 โดยอาจารย์ส่วนใหญ่อาจมองว่า งานวิจัยยังไม่ใช่ส่วนหนึ่งของผลผลิต (productivity) ที่อาจารย์ได้รับ ข้อเสนอแนะนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงประจักษ์ของ Friedrich และ Michalak (1983) ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานวิจัยกับการสอน (research vs. teaching) ซึ่งบ่อยครั้งมีความขัดแย้งกัน หมายถึง การทำวิจัยอาจจะมึผลด้านลบต่อการทำหน้าที่การสอนนั่นเอง ทั้งนี้เพราะว่าในมุมมองของอาจารย์หรือผู้สอนนั้นมีทัศนะว่า ประสิทธิภาพในการสอนที่ดี (teaching effectiveness) กับการเป็นนักวิจัยที่ดีใช้ตัวประเมินหรือตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ข้อค้นพบนี้ได้แนะนำให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ ว่าหากต้องการส่งเสริมให้ทีมงานวิจัยในมหาวิทยาลัยฯ จะต้องนำผลงานวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลผลิตหรือผลการปฏิบัติงานทำงานของอาจารย์ผู้สอนด้วย อีกทั้ง

เกณฑ์ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงควมมีประสิทธิภาพในการสอนกับการวิจัยจะต้องมีความสอดคล้องกัน และการรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ของการทำวิจัยเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจมากกว่าความยากง่ายของงานวิจัย เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านการรับรู้ถึงควมง่ายของการทำวิจัย ดูเหมือนไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยหรือจำนวนงานวิจัยที่อาจารย์ผลิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chau ที่ว่า การรับรู้ถึงควมง่าย (PE) นั้น มีผลน้อยกว่าการรับรู้ถึงควมมีประโยชน์ (PU) นอกจากนี้ การวัดระดับความยากหรือ่ายของการทำวิจัยแต่ละบุคคลอาจเป็นเรื่องที่ยาก ซึ่งจากการพิจารณาข้อมูลในลักษณะบุคคลพบว่า มีอาจารย์จำนวนมากที่มองว่า การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยาก แต่ในขณะเดียวกัน กลับผลิตผลงานวิจัยได้มากกว่าผู้ที่ตอบว่าการทำวิจัยง่าย อีกทั้งวัฒนธรรมของไทยที่ชื่นชมผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน จึงทำให้ผู้ทำวิจัยบางท่านอาจตอบว่ายาก ในขณะที่ตนก็สามารถสร้างผลงานวิจัยได้มาก เป็นต้น ดังนั้น ปัจจัยดังกล่าวนี้ แม้จะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ แต่ก็ควรได้รับความใส่ใจน้อยกว่าปัจจัยอื่น เช่น ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนในการการทำวิจัย การส่งเสริมคุณวุฒิอาจารย์ และการส่งเสริมให้เข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมของการทำวิจัยมากขึ้น โดยผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ ควรส่งเสริมงบประมาณในการทำวิจัยมากกว่าการทุ่มงบประมาณด้านการอบรมการทำวิจัย เป็นต้น

5. ปัจจัยด้านอิทธิพลทางสังคม นับเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ด้วยเช่นกัน ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้ทำวิจัย อาจหมายถึงความถึง บุคคลภายในครอบครัว หัวหน้างานหรือเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ดังนั้น ข้อค้นพบดังกล่าวจึงแนะนำว่า ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ ไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ หรือระดับสาขาวิชา ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจ อีกทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์การให้มีความสอดคล้องในด้านบวกต่อทัศนคติในการทำวิจัย เป็นต้น

References

- Adams, D. A., Nelson, R. R., & Todd, P. A. (1992). Perceived usefulness, ease of use, and usage of information technology: A replication. *MIS Quarterly*, 16(2), 227-247.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Borg, S. (2007). Research engagement in English language teaching. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 731-747.
- Borg, S., & Alshumaimeri, Y. (2012). University teacher educators' research engagement: Perspectives from Saudi Arabia. *Teaching and Teacher Education*, 28(3), 347-356.
- Chuttur, M. (2009). Overview of the technology acceptance model: Origins, developments and future directions. *Sprouts: Working Papers on Information Systems*, 9(37), 1-19.
- Clarke, L. P. (2010). *An Exploratory Study of Jamaican Family and Consumer Sciences Educators' Attitudes Toward Research Engagement, Perceptions of Research Norms, and Perceived Control Over Conducting Research and Research Engagement*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <http://etd.lib.fsu.edu/theses/available/etd-04112010-215007/>
- Commins, T., Songkasiri, W., Tia, S., & Tipakorn, B. (2008). Science and technology research in Thailand: Some comparisons from the data regarding Thailand's position in the region based on volume of published work. *Maejo International Journal of Science and Technology*, 2(3), 508-515.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Davis, F. D., & Venkatesh, V. (1996). A critical assessment of potential measurement biases in the technology acceptance model: Three experiments. *International Journal of Human-Computer Studies*, 45(1), 19-45.
- Doll, W., Hendrickson, A., & Deng, X. (1998). Using Davis's perceived usefulness and ease-of-use instruments for decision making: A confirmatory and multigroup invariance analysis. *Decision Sciences*, 29(4), 839-869.

- Fairweather, J. S. (2002). The mythologies of faculty productivity: Implications for institutional policy and decision making. *The Journal of Higher Education*, 73(1), 26-48.
- Friedrich, R. J., & Michalak, S. J. (1983). Why doesn't research improve teaching? Some answers from a small liberal arts college. *The Journal of Higher Education*, 54(2), 145-163.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2010). *Multivariate Data Analysis*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hassan, A., Tymms, P., & Ismail, H. (2008). Academic productivity as perceived by Malaysian academics. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 30(3), 283-296.
- Hasselback, J. R., Reinstein, A., & Abdolmohammadi. (2012). Benchmarking the research productivity of accounting doctorates. *Issues in Accounting Education*, 27(4), 943-978.
- Intaganok, P., Waterworth, P., Andsavachulamanee, T., Grasaesom, G., & Homkome, U. (2008). Attitudes of staff to information and communication technologies in a provincial university in Thailand. *The Electronic Journal on Information Systems in Developing Countries*, 33(3), 1-14.
- Kirtikara, K. (2012). Promoting effective regionalization among Thai technical universities. *Asian Education and Development Studies*, 1(1), 67-84.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*. New York, NY: Guilford Press.
- Lee, Y., Kozar, K. A., & Larsen, K. R. (2003). The technology acceptance model: Past, present, and future. *Communications of the Association for Information Systems*, 12(article 50), 750-780.
- Matichon Online. (2011). *Lack of Doctoral Academic Staff: Within 10 Years, Aim Is to Produce 15,000 Doctoral Academic Staff (available in Thai version only)*. Retrieved July 17, 2011 from Matichon.
- Mitchell, J. E., & Rebne, D. S. (1995). Nonlinear effects of teaching and consulting on academic research productivity. *Socio-Economic Planning Sciences*, 29(1), 47-57.

- Numprasertchai, S., & Igel, B. (2005). Managing knowledge through collaboration: multiple case studies of managing research in university laboratories in Thailand. *Technovation*, 25(10), 1173-1182.
- Office of higher education commission. (2013). *Archive Information*. Retrieved from <http://www.mua.go.th>.
- Pavlou, V., & Vryonides, M. (2009). Understanding factors that influence teachers' acceptance of technology and actual computer use for teaching: The case of Greece. *Mediterranean Journal of Educational Studies*, 14(2), 5-25.
- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J. Y., & Podsakoff, N. P. (2003). Common method biases in behavioral research: A critical review of the literature and recommended remedies. *Journal of Applied Psychology*, 88(5), 879-903.
- Reio, T. G. (2010). The threat of common method variance bias to theory building. *Human Resource Development Review*, 9(4), 405-411.
- Sangnapaboworn, W. (2003). *Higher Education Reform in Thailand: Towards Quality Improvement and University Autonomy*. Paper presented at The Shizuoka Forum on "Approaches to Higher Education, Intellectual Creativity, and Cultivation of Human Resources Seen in Asian Countries" of Shizuoka city, Japan.
- Shin, Y., & Fang, K. (2004). The use of decomposed theory of planned behavior to study internet banking in Taiwan. *Internet Research*, 14(3), 213-223.
- Sinlarat, P. (2004). Thailand universities: Past, present and future. In Altbach, P. G., & Umakoshi, T. (Eds.). *Asian Universities: Historical perspectives and contemporary challenges*. Baltimore, MD: The Johns Hopkins University Press.
- Sinthunava, K. (2011). The environmental change in Rajabhat universities, Thailand. *International Employment Relations Review*, 17(1), 40-52.
- Sombatsompop, N., Markpin, T., Ratchatahirun, P., Yochai, W., Wongkaew, C., & Premkamolnetr, N. (2010). Research performance evaluations of Thailand national research universities during 2007-2009. *Information Development*, 26(4), 303-313.

- Su, X. (2011). Postdoctoral training, departmental prestige and scientists' research productivity. *The Journal of Technology Transfer*, 36(3), 275-291.
- Svasti, J., & Asavisanu, R. (2006). Update on Thai publications in ISI databases (1999-2005). *ScienceAsia*, 32(2006), 101-106.
- Swanson, E. B. (1982). Measuring user attitudes in MIS research: A review. *Omega*, 10(2), 157-165.
- Szajna, B. (1996). Empirical evaluation of the revised technology acceptance model. *Management Science*, 42(1), 85-92.
- Taylor, S., & Todd, P. (1995). Decomposition and crossover effects in the theory of planned behavior: A study of consumer adoption intentions. *International Journal of Research in Marketing*, 12(2), 137-155.
- Venkatesh, V., & Bala, H. (2008). Technology acceptance model 3 and a research agenda on interventions. *Decision Sciences*, 39(2), 273-315.
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186-204.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425-478.
- Wang, Y., & Shih, Y. (2009). Why do people use information kiosks? A validation of the unified theory of acceptance and use of technology. *Government Information Quarterly*, 26(1), 158-165.

